Lieta Nr.C30490317
Lietvedības Nr.C-4903-17/2

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2017.gada 7.novembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese K.Maike
ar sekretāri Ž.Brokāni
2017.gada 24.oktobrī
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3 civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par rokas naudas atmaksu, un

k o n s t a t ē j a :

2017.gada 10.aprīlī /pers. B/ (turpmāk tekstā arī prasītājs) iesniedza tiesā prasību pret /pers. C/ un /pers. D/ (turpmāk tekstā arī atbildētāji) par rokas naudas atmaksu, kurā lūdz piedzīt no solidāri no atbildētājiem par labu prasītājam rokas naudu EUR 3000 apmērā, kā arī piedzīt no atbildētājiem visus tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un atbildētājiem 2016.gada 8.jūlijā noslēgts līgums par dzīvokļa pirkšanas pārdošanas nodomu, saskaņā ar kuru puses vienojās noslēgts nekustamā īpašuma dzīvokļa Nr./adrese/, mēneša laikā pēc tam, kad dzīvoklis tiks reģistrēts Zemesgrāmatā, kā atsevišķs dzīvokļa īpašums. Atbildētājiem dzīvokļa reģistrācija Zemesgrāmatā bija jāveic līdz 2016.gada 1.septembrim. Saskaņā ar līgumu, atbildētājiem tika samaksāta apdrošināšanas nauda, kas Civillikuma 1725.panta izpratnē ir rokas nauda. Līdz 2016.gada 1.oktobrim, ne no atbildētājiem, ne viņu pārstāvja, netika saņemta informācija, ka dzīvoklis ir reģistrēts zemesgrāmatā kā atsevišķs dzīvokļa īpašums. Ņemot vērā, ka prasītājam par iespēju slēgt pirkuma līgumu līdz 2016.gada 1.oktobrim netika paziņots, prasītājs iegādājās sev citu dzīvokļa īpašumu. 2016.gada 18.oktobrī atbildētāju pārstāvim tika nosūtīta pretenzija par apdrošināšanas naudas atmaksu. Līdz prasības pieteikuma sastādīšanas dienai, samaksātā rokas nauda nav atmaksāta.

Prasītājs savu prasību pamato ar Civillikuma 1., 1574., 1671. un 1730.pantu.

Atbildētāji paskaidrojumus par prasību Civilprocesa likuma 148.panta kārtībā tiesai nav snieguši.

Prasītāja pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem un apsvērumiem, lūdza prasību apmierināt.

Atbildētāji uz tiesas sēdi neieradās, nepaziņoja tiesai neierašanās iemeslus. Atbildētājiem par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots Civilprocesa likuma 54.pantā un 56.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti ierakstītā sūtījumā uz atbildētāju deklarēto dzīves vietas adresi.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka iespējams izskatīt lietu bez atbildētāju klātbūtnes, jo tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādītos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai.

Civilprocesa likuma 208.^{1}pants nosaka, ka aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

Atbildētāji uz tiesas sēdi nav ieradušies un paskaidrojumus nav snieguši, līdz ar to tiesa atzīst, ka ir iestājies Civilprocesa likuma 208.^{1}pantā noteiktais gadījums, kad ir taisāms aizmuguriskais spriedums, jo nav saskatāmi Civilprocesa likuma 208.^{1}panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus, uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā nav strīda par to, ka 2016.gada 8.jūlijā starp prasītāju, kā apdrošināšanas naudas devēju, un atbildētājiem, kā apdrošināšanas naudas ņēmējiem, tika noslēgts līgums par dzīvokļa pirkuma – pārdošanas nodomu.

Civillikuma 1725.pants noteic, ka ar rokas naudu jāsaprot tas, ko līgumu noslēdzot viena puse dod otrai ne vien par galīgi noslēgta līguma pierādījumu, bet līdz ar to arī par tā izpildījuma nodrošinājumu.

No minētās tiesību normas izriet, ka rokasnaudai ir divējādas funkcijas: pierādījuma funkcija – rokasnaudas došana, no

vienas puses, un pieņemšana, no otras puses, kas apliecina līguma noslēgšanu; nodrošinājuma funkcija – rokasnaudas tā saņēmējam rada pārliecību, ka otra puse jau uzsāk sava pienākuma izpildi un centīsies to paveikt līdz galam.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, rokasnaudas došana nav patstāvīgs darījums, bet palīglīgums (blakuslīgums kādam galvenajam līgumam), tai ir akcesors raksturs. Pie tam nepietiek ar rokasnaudas apsolījumu, tiesību nodibina tikai tās iedošana (Civillikuma 1727.pants) *(K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. Tiesu namu aģentūra. Rīga, 2006., 136.lpp.).*

Tāpat arī lietā nav strīda par to, ka prasītājs ir veicis līgumā paredzēto apdrošināšanas naudas samaksu, ko apliecina 2016.gada 8.jūlijā noslēgtā līguma 2.2.punkts.

Izvērtējot 2016.gada 8.jūlijā starp pusēm noslēgto līgumu, tiesa atzīst, ka prasītāja samaksātā apdrošināšanas nauda, ir rokas nauda Civillikuma 1725.panta izpratnē.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Civillikuma 1652.pants nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc paražas.

Savukārt, Civillikuma 1730.panta pirmā daļa noteic, ja līgumu neizpilda vai nu tādēļ, ka tas, pusēm savstarpēji labprātīgi vienojoties, atcelts, vai tādēļ, ka tā izpildīšanas kļuvusi neiespējama bez rokas naudas devēja vainas, tad rokas nauda jāatdod pēdējam atpakaļ.

Saskaņā ar Līguma 1.3.punkta noteikumiem pēc šā līguma noslēgšanas un Līguma 2.2.punktā noteiktās apdrošināšanas naudas saņemšanas apdrošināšanas naudas ņēmēji apņemas līdz 01.09.2016. (divi tūkstoši sešpadsmitā gada pirmajam septembrim) izdalīt Dzīvokli no nekustamā īpašuma sastāva, un reģistrēt to Zemesgrāmatā kā atsevišķu dzīvokļa īpašumu.

Savukārt Līguma 1.4.punktā tika noteikts, pēc šā līguma 1.3.punktā minētā nosacījuma izpildes no Apdrošināšanas ņēmēju puses, puses vienojas un apņemas ne vēlāk viena mēneša laikā noslēgt pirkuma līgumu par Dzīvokļa pārdošanu Apdrošināšanas naudas devējam.

Prasītājs norāda, ka atbildētāji Līguma 1.3. un 1.4.punktā pielīgtās saistības nav izpildījuši un pirkuma līgums nav noslēgts.

Saskaņā ar Civillikuma 1670.pantu par nedalītu jeb solidāru prasījums vai saistība atzīstami tad, kad no vairākiem kreditoriem katrs var prasīt visu priekšmetu, vai kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt, pie kam, tomēr priekšmetu var prasīt un tas jāizpilda tikai vienu reizi.

Šīs tiesību normas izpratnē nedalīta jeb solidāra saistība ir tāda saistība, kuru izpildīt pilnā apjomā ir pienākums katram no vairākiem parādniekiem, bet tikai vienu reizi. Civillikumā solidāras saistības būtība ir raksturota ar izpildījuma priekšmeta (darbības, bezdarbības, lietas) nedalāmību, tas ir, ja kāda naudas summa tiek aizdota nedalīti divām personām un abiem jābūt solidāriem parādniekiem no paša sākuma.

Atbilstoši Civillikuma 1672.panta noteikumiem solidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu.

Savukārt Civillikuma 1673.pants nosaka, ka līgums solidāru saistību nodibina tikai tad, kad līdzēji to tieši ir noteikuši.

Līguma 3.1.punkts noteic, gadījumā, ja apdrošināšanas naudas ņēmēji neizpilda šī līguma 1.3.punktā minēto nosacījumu līdz šī līguma 1.3.punktā minētajam termiņam, vai šī līguma 1.4.punktā noteiktajā termiņā pirkuma līgums netiek noslēgts apdrošināšanas naudas ņēmēja 1 un/vai apdrošināšanas naudas ņēmēja 2 vainas dēļ, viņu solidārs pienākums ir 5 (piecu) dienu laikā no termiņa iestāšanās dienas atdot apdrošināšanas naudas devējam apdrošināšanas naudu.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tiesa secina, ka atbildētāji nav apstrīdējuši līgumsaistību esamību, nav iesnieguši pierādījumus, ka savas saistības saskaņā ar Līguma 1.3. būtu izpildījuši un Pirkuma līgums, saskaņā ar līguma 1.4.punktu būtu noslēgts un to, ka atbildētāji ir izpildījuši savas līgumsaistības. Tāpat atbildētāji nav iesnieguši pierādījumus par to, ka būtu atmaksājuši prasītājam apdrošināšanas naudu EUR 3000 apmērā, saskaņā ar līguma 3.1.punktu. Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājs ir pierādījis savas prasījuma tiesības, jo atbildētāji nav izpildījuši līgumā pielīgtās saistības.

Ņemot vērā iepriekš minēto no atbildētājiem solidāri prasītāja labā piedzenama rokas nauda EUR 3000 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no atbildētājiem līdzīgās daļās prasītāja labā piedzenami izdevumi par valsts nodevas samaksu EUR 354,74 apmērā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir ar prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi EUR 5,27 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}panta otro daļu, ņemot vērā prasības raksturu un piedzenamās summas apmēru, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums atbildētājiem labprātīgi izpildāms desmit dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 42., 93., 97., 193., 195., 204^{1}., 208.^{1} – 208.^{8}pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt /pers. B/ prasību pret /pers. C/ un /pers. D/ par rokas naudas atmaksu.

Piedzīt solidāri no /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apdrošināšanas (rokas) naudu EUR 3000 (trīs tūkstoši *euro*) apmērā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus – valsts nodevu EUR 177,37 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 2,64 apmērā, kopā piedzenot EUR 180,01 (viens simts astoņdesmit *euro* un viens *cents*).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus – valsts nodevu EUR 177,37 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 2,64 apmērā, kopā piedzenot EUR 180,01

(viens simts astoņdesmit *euro* un viens *cents*).

Noteikt, ka parāda un tiesas izdevumu samaksa veicama /pers. B/, personas kods /personas kods/, AS "Swedbank" norēķinu kontā LV13HABA0551029620091.

Noteikt, ka spriedums /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, labprātīgi izpildāms 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Atbildētāji 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgi iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese K.Maike